

გადაიხსენას:

მე-13 ციმბირის მხარე... მალაშვილი... მარტოვილი... მარტოვილი...

საქონლი, 22 დეკემბერი

სათათბროს უკანასკნელი დღეები და საარჩევნო სამზადისი.

სათათბროს უკანასკნელი დღეები და საარჩევნო სამზადისი. კიდევ რამდენიმე დღე და საათათბროს მუშაობა...

განსაკუთრებულ საარჩევნო სისტემის წყალობით, რომელიც უპირატესობას თავდაზნაურულ და მსხვილ მრეწველობა წარმომადგენლებს აძლევს...

იმ დროს, როდესაც ისახებოდა ეს პარტია, სრული დეზორგანიზაცია იყო გამეფებული. განხილვისთვის...

ნარკვევი

გაზეთი „ზაქავასკია“ რუსული ტიპობით... მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ...

ძლიერებიც განაღებენ ისეთი კანონპროექტისა, რომლითაც დაპირებული მოქალაქეობრივი თავისუფლებანი და უფლებანი წეს-წყობილებით უნდა განხორციელდებოდეს...

უკიდურეს შემარჯენთა შესახებ მხოლოდ ის შეიძლება ითქვას, რომ მათი გაძლიერება სათათბროში...

უკიდურეს შემარჯენთა შესახებ მხოლოდ ის შეიძლება ითქვას, რომ მათი გაძლიერება სათათბროში...

ნარკვევი

გაზეთი „ზაქავასკია“ რუსული ტიპობით... მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ...

დეკემბერი

დეკემბერი. (საკუთარ კურსპროგრესსაგან). როგორც დანამდვილებით ამბობენ, ოქტომბრისთვის ახრახიდა აქვთ...

პეტერბურგი

პეტერბურგი. (საკუთარ კურსპროგრესსაგან). დაატუსაღეს მეორე სახელმწიფო სათათბროს დებუტატი ტერ-ავეტი...

კიევი

კიევი. (საკუთარ კურსპროგრესსაგან). გერაკელ ნაფიცი ვეკულათაისი აქ ათბროკტენიანი ნორმა დააწესეს.

პეტერბურგი

პეტერბურგი. (საკუთარ კურსპროგრესსაგან). პარიზში დიპლომატიის რუს სოციალ-დემოკრატთა კონფერენცია, რომელიც...

რედაქციისაგან

ეს მესამე დღეა ჩვენი გაზეთი ასალი ასოთა იწყება. ეს ასალი ასო იმით განსხვავდება ძველისაგან, რომ...

ახალი აზგაბი

ახალი აზგაბი. (თვილისი). ზელიმ-ხანის მიერ მოკლულ პაროქიის ეპიტოფოვის ქვრავს 10,000 მან. შემწობას აძლევს...

ორმაგი იტალიური ბუშალტერია ქალაქის თვითმმართველობაში 1912 წლის 1 იანვრიდან იქნება შემოღებული...

საქართველოს ექსპროსონი-კენტი გუშინ, სალამოს მატარებლით, პეტერბურგიდან ტფილისში დაბრუნდა...

კავკასიის სამხრეთ-დასავლეთი ოლქის ინსპექტორი გ. ლამაძისი პეტერბურგს გაემგზავრა...

მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ... მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ...

სამარკანდასა, ან ტომსკში. არქეოლოგთა კრება (V) ტფილისში ერთხელ მოხდა...

ვახუტი „ილია“ რამდენიმე დღეა აღარ გამოდის.

ჯამაგირები ღარიბ ეკლესიებს კრებულნი. როგორც მწერალი, სინაღმა 10,000 მან. გადასლო...

საგუბერნიო სამმართველომ დაადგინა, სამმართველოში მისცეს საპოლიციო უბნის ზედამხედველად...

ტფილისში უკველოდ დაიკარგა 12 წლის ყმაწვილი ალექსანდრე ბალიაშვილი.

ამიერ-კავკასიის რკინის გზის უფროსი გენერალ-მაიორი ბარონ-ფონ-დერ როპი ამიერ კავკასიის რკინის გზის გენერალ-გუბერნატორად დაინიშნა...

სენატი განმარტა: სასაფლაოების პირველი მოწყობა ქალაქის თვითმმართველობათა მოვალეობას შეადგენს...

საინსპექციო სალამო. 28 დეკემბერს ტფილისის კოლეჯის დარბაზში საზოგადოება „განათლება“ თავის სკოლების სასარგებლოდ...

თავის მოკვლა. 19 დეკემბერს, ღამის 11 საათზე, ხუდალავის ქუჩაზე, სახლში № 21 მცხოვრებმა ახალგაზდა ქალმა თერა პეტრეს ასულმა...

ცოლის მკვლელობა. როგორც თავის დროზე ვწერდით, მიმდინარე წლის ორ ოქტომბრის ტფილისში, ალექსევეის მისხვევში, სახლში № 14, მოკლული ნახევ 29 წლის ქალი...

საქართველოს ექსპროსონი-კენტი გუშინ, სალამოს მატარებლით, პეტერბურგიდან ტფილისში დაბრუნდა...

კავკასიის სამხრეთ-დასავლეთი ოლქის ინსპექტორი გ. ლამაძისი პეტერბურგს გაემგზავრა...

მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ... მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ...

საქართველოს ექსპროსონი-კენტი გუშინ, სალამოს მატარებლით, პეტერბურგიდან ტფილისში დაბრუნდა...

კავკასიის სამხრეთ-დასავლეთი ოლქის ინსპექტორი გ. ლამაძისი პეტერბურგს გაემგზავრა...

მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ... მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ...

საქართველოს ექსპროსონი-კენტი გუშინ, სალამოს მატარებლით, პეტერბურგიდან ტფილისში დაბრუნდა...

კავკასიის სამხრეთ-დასავლეთი ოლქის ინსპექტორი გ. ლამაძისი პეტერბურგს გაემგზავრა...

მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ... მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ...

საქართველოს ექსპროსონი-კენტი გუშინ, სალამოს მატარებლით, პეტერბურგიდან ტფილისში დაბრუნდა...

ნეს. თვითონ კი წავიდნენ. სააკოვმა რამდენიმე ხნის შემდეგ უბის წიგნი ამოიღო და ორის მომგებიან ბილეთის დაკარგვა აღმოაჩინა...

საზოგადოებრივი და კრებები. ქართლ-კახეთის სამეფო-გლეხობის კრებამ 19 დეკემბერს რამდენიმე წევრსა და საკითხის გარდა ერთი საინტერესო საკითხიც განიხილა...

სახლის პატრონთა საზოგადოების წესდების განხილვის საფარველ კომისია დღეს კრებაზე დასრულდეს.

საქართველოს საინსპექციო სალამო. 28 დეკემბერს ტფილისის კოლეჯის დარბაზში საზოგადოება „განათლება“ თავის სკოლების სასარგებლოდ...

თავის მოკვლა. 19 დეკემბერს, ღამის 11 საათზე, ხუდალავის ქუჩაზე, სახლში № 21 მცხოვრებმა ახალგაზდა ქალმა...

ცოლის მკვლელობა. როგორც თავის დროზე ვწერდით, მიმდინარე წლის ორ ოქტომბრის ტფილისში, ალექსევეის მისხვევში, სახლში № 14, მოკლული ნახევ 29 წლის ქალი...

საქართველოს ექსპროსონი-კენტი გუშინ, სალამოს მატარებლით, პეტერბურგიდან ტფილისში დაბრუნდა...

კავკასიის სამხრეთ-დასავლეთი ოლქის ინსპექტორი გ. ლამაძისი პეტერბურგს გაემგზავრა...

მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ... მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ...

საქართველოს ექსპროსონი-კენტი გუშინ, სალამოს მატარებლით, პეტერბურგიდან ტფილისში დაბრუნდა...

კავკასიის სამხრეთ-დასავლეთი ოლქის ინსპექტორი გ. ლამაძისი პეტერბურგს გაემგზავრა...

მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ... მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ...

საქართველოს ექსპროსონი-კენტი გუშინ, სალამოს მატარებლით, პეტერბურგიდან ტფილისში დაბრუნდა...

კავკასიის სამხრეთ-დასავლეთი ოლქის ინსპექტორი გ. ლამაძისი პეტერბურგს გაემგზავრა...

მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ... მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ...

საქართველოს ექსპროსონი-კენტი გუშინ, სალამოს მატარებლით, პეტერბურგიდან ტფილისში დაბრუნდა...

კავკასიის სამხრეთ-დასავლეთი ოლქის ინსპექტორი გ. ლამაძისი პეტერბურგს გაემგზავრა...

მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ... მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ...

საქართველოს ექსპროსონი-კენტი გუშინ, სალამოს მატარებლით, პეტერბურგიდან ტფილისში დაბრუნდა...

კავკასიის სამხრეთ-დასავლეთი ოლქის ინსპექტორი გ. ლამაძისი პეტერბურგს გაემგზავრა...

მიიყვანეს ეტაფით. საქართველოს იანვარს დაიწყება. სამართალი მიიკვეთა 170 კაცი. მოწოდებული 2,000 კაცამდე დაბრუნდებიან, ვარაუდობს საქმის გარჩევა ორს თვეს გასტანს. საქმე გარჩევა სენატის საფარველ საკრებულოში, ხალხის დაუსრულებლად.

ქართლ-კახეთის სამეფო-გლეხობის კრებამ 19 დეკემბერს რამდენიმე წევრსა და საკითხის გარდა ერთი საინტერესო საკითხიც განიხილა...

სახლის პატრონთა საზოგადოების წესდების განხილვის საფარველ კომისია დღეს კრებაზე დასრულდეს.

საქართველოს საინსპექციო სალამო. 28 დეკემბერს ტფილისის კოლეჯის დარბაზში საზოგადოება „განათლება“ თავის სკოლების სასარგებლოდ...

თავის მოკვლა. 19 დეკემბერს, ღამის 11 საათზე, ხუდალავის ქუჩაზე, სახლში № 21 მცხოვრებმა ახალგაზდა ქალმა...

ცოლის მკვლელობა. როგორც თავის დროზე ვწერდით, მიმდინარე წლის ორ ოქტომბრის ტფილისში, ალექსევეის მისხვევში, სახლში № 14, მოკლული ნახევ 29 წლის ქალი...

საქართველოს ექსპროსონი-კენტი გუშინ, სალამოს მატარებლით, პეტერბურგიდან ტფილისში დაბრუნდა...

კავკასიის სამხრეთ-დასავლეთი ოლქის ინსპექტორი გ. ლამაძისი პეტერბურგს გაემგზავრა...

მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ... მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ...

საქართველოს ექსპროსონი-კენტი გუშინ, სალამოს მატარებლით, პეტერბურგიდან ტფილისში დაბრუნდა...

კავკასიის სამხრეთ-დასავლეთი ოლქის ინსპექტორი გ. ლამაძისი პეტერბურგს გაემგზავრა...

მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ... მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ...

საქართველოს ექსპროსონი-კენტი გუშინ, სალამოს მატარებლით, პეტერბურგიდან ტფილისში დაბრუნდა...

კავკასიის სამხრეთ-დასავლეთი ოლქის ინსპექტორი გ. ლამაძისი პეტერბურგს გაემგზავრა...

მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ... მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ...

საქართველოს ექსპროსონი-კენტი გუშინ, სალამოს მატარებლით, პეტერბურგიდან ტფილისში დაბრუნდა...

კავკასიის სამხრეთ-დასავლეთი ოლქის ინსპექტორი გ. ლამაძისი პეტერბურგს გაემგზავრა...

მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ... მერვე ვინ არიან წევრები სამხრეთ...

საქართველოს ექსპროსონი-კენტი გუშინ, სალამოს მატარებლით, პეტერბურგიდან ტფილისში დაბრუნდა...

ირვე, რომ ცინკადის ბიძა სასამართლოში არ გამოცხადებულა. **თავმჯდომარე კახიძე:** შობის წინ განსვენებული თავადი არ გინახავთ?

კახიძე: ვეძებდი, მაგრამ ვერ შევხვდი. კახიძის პირველი ჩვენება წაიკითხეს, რომელიც იგი ამბობს, თავადი დაინახა, მაგრამ მისვლა ვერ გაუბედურა. კახიძე აცხადებს, ასეთი ჩვენება არ მიმიცია.

პროკ. ამხანაგის შეკითხვებზე ბოლოში აცხადებს: უცნობია, რომელიც ვერა არ მიიხრება, მირჩია ჩემი პირველი ჩვენება შემიყვალა.

მოკლე თავადის ასული ეკატერინე მამამ სიკვდილის შემდეგ თავის მოკლას ვაპირებდი, მაგრამ სხვებმა შემაჩერეს. მე თავადი და დანი და უცნობი პირი მანუაგებებდნენ.

დამც. გორგაძე: თქვენ მართლა ხელზე აკოცეთ ტ. ერისთავს, როდესაც მან დადანი სახლიდან დაითხოვა?

ე. დაღეშქელიანის ასული: სიკვდილი. მე მივმართე ბიძა ჩემს კონსტანტინეს, მონაწილეობა მიეღო ჩემი ოჯახის უბედურებაში, მაგრამ უარი მითხრა და მიჩივდა, სასამართლოში დედის წინააღმდეგი ილაპარაკო. ჩემ შობილებს შორის კეთილი განწყობილება იყო. მართალია, დედა მამიქებისა წერილებს ღებულა, და დანი უთხრა, ჩამოგენსასო. ახალ წელს ჩემ და დედა ქალაქის საავადმყოფოში გაიყვანა. რადგან ერისთავის ოჯახი დედინემის შესახებ შეუსაბამო ხმებს ავრცელებდა, თავადი და დანი წინააღმდეგადად, თავადი და დანი წინააღმდეგადად, ერისთავის ოჯახში წუ დიანარბობა. ჰყავდა თუ არა მამიქის მტრები არ ვიცი. ერთხელ კი მიხვდა მამამ, წერილი მივიღე, რომელშიაც მოკლას შემუქრებია. მამას ვთხოვე ჩემი ახლობელი ნაცნობის მელიქოვის შემწეობით გავგვეგო ეს ხმები მართალი იყო თუ არა, მაგრამ მამამ უარი განაცხადა.

მელიქოვი ჩემს ოჯახთან ძლიერ კავშირს ინარჩუნებდა. იყო და, სხვადასხვა შორის, იმის შემწეობით მე სახელმწიფო სტუდენტი დამხმარი.

მოკ. ახვლე: უნდა ჰყოფდნენ თავის პირველ ჩვენებას და აცხადებდნენ, წინააღმდეგ ვიქცეო და ეხლა ვიმეორებ, რომ დაღეშქელიანის ოჯახს და და დანი შორის კეთილი დამოკიდებულება იყო. მე სამი ჩვენება მივეცი და საქმეში კი მხოლოდ ორია მოხსენებული.

ბრალდებულები ე. დაღეშქელიანის მეუღლეს გული მისდის. სხდომა შესწყდა. სხდომის განახლების შემდეგ ექიმი თავმჯდომარეს უცხადებს, რომ კნინა დაღეშქელიანისას გული წაუვიდა და მას აღარ შეუძლიან სასამართლოს სხდომას დაესწროს.

სხდომა დაღმდის გადაიდო. **მეოთხე დღე.** სხდომის განხილვის ექიმი პ. საროჩინსკი აცხადებს: ცინკად ბრმა ნაწილგის ანთებით ვახდა ავად.

დამცველები: **ფალავა, მიქელაძე, გორგაძე, ქიქოძე და დიგორჯი** მოითხოვენ საქმის გარჩენის გადაცემას, სასამართლო არ ეთანხმება მათ აზრს და საქმის გარჩევას განაგრძობს, ხოლო ცინკადის საქმე გამოაცალკევეს.

ბრალდებ. დადანი ახვლედიანს სთხოვს, გამოარკვიოს, რამდენჯერ მის ცი იმან ჩვენება.

ახვლედიანი: სამჯერ, მაგრამ ერთი საქმეში არ შეუტანიათ, მეორე კი შეუცვლიათ.

მოკლე ა. ვაგუა: თავადი და დანი ჩემს სასტუმროში ხშირად ათუვდა დამეს, მას თან ახლდა ხოლმე აღმიბაია. უკანასკნელად დადანი 1909 წლის 14, 15 და 16 დეკემბერს იყო: მე ვთხოვე იგი თანახმად დიდი თანხი გაეთხოვეს და დადანი სთხოვს.

მოკლე ვ. 5. დადანი. განსვენებული ოჯახსა და დადანი პირველებს კარგის მხრივ ახასიათებს, განსვენებულმა პირველად მოიხადა ბოლიმი და დადანი წინაშე; შეურაცყოფის მიყენების შემდეგ.

თავმჯდომარე ფალავს უთითებს სამ რევოლვრზე და სთხოვს, გამოაცხადოს ის, რომელიც მან დადანი გაუცვალა.

ფალავა: იღებს იმ რევოლვრს, რომელიც ბაკურის სად. ნატანებში ჩამოართვეს. ეს რევოლვრი გარეუცვალე დადანი 1909 წ. ის რევოლვრი ახალ სენაკში ერთ უცნობელ ოსმალს მიეცა 30 მანეთად, რადგან ხელმოკლედი ვიყავი.

მოკლე ბორჯუა: ფალავამ ბანქოში ფული წააგო და იძულებული იყო რევოლვრი გაეყიდა.

პოლიციის თვადი ნიუბრადე დადანი და განსვენებული შორის არსებულ მეგობრობას მიზიდველ ფერადებით ასურათებს და თავის თავს მათ ჯგუფს აკუთნებს.

ასევე კარგად ახასიათებს თავად და დანის **ინახული ლონგინოვილი**, რომლის აზრით დადანი ძვირფასი იყო არა მარტო ამხანაგებისათვის, არამედ ისეთი პირისთვისაც კი, როგორც ბარონი მერნდორფი. როდესაც სასამართლოში მოვიდოდი, დადანი ამხანაგებმა და თანამოსამსახურებმა მთხოვეს, დამეწვემინა თქვენი აღმსარებლების წინაშე, რომ მათი ამხანაგი თავადი დადანი, უბრალოა იმ საქმეში, რომელიც მონაწილეობას მის ბრალს სდებენ. ჩემის მხრივ დაუშობტებ, რომ თავადი დადანი უშაბლეს წრეებში მდიდრული იყო, როგორც კარგი ამხანაგი და პარტიისასი ადამიანი.

გენერალ მაიორი აბაქიცი: დაღეშქელიანის მოკვლის საქმის თაობაზე არა ვიცი რა. დადანი პირველებს კი კარგად ვიცნობ; იგი კარგი ადამიანია; თავისი ხასიათის კარგი თვისებებით უფროსებისა და ამხანაგების თვალში პატივისცემა აქვს დასახურებული.

დამცველი ფალავა: შექმლო თუ არა მოეთმინა დადანი სახლიდან გაგდება?

— არასოდეს. იგი შეურაცყოფას არავის მიაცხებდა, მაგრამ თავის შეურაცყოფასაც არავის აპატიებდა.

— როგორ განწყობილებაში იყო დადანი ჯარის უფროს მერნდორფთან?

— გულითად განწყობილებაში; დადანი რაღაც განსაკუთრებით თვისებები ჰქონდა და კაცის გულს იწაფებდა.

— საჭიროებდა თუ არა იგი სხვის დახმარებას?

— არასოდეს.

— ისედა თუ არა განსვენებულის ძმის კონსტანტინესთვის ფული და ვისგან?

— განა შეიძლება ასეთ კითხვებზე პასუხის მოცემა?

ბრალდებ. დადანი. ვთხოვ დამაჩვენოთ, თავად კონსტანტინეს მიერ ჩემის შემწეობით ბარონი მერიენდორფისაგან ფულის მიღება.

— დაღეშქელიანს ვალი ემართა მერნდორფის, მაგრამ რამდენი—არ ვიცი; დადანი უშუალოდ იყო ფულის სესხებში.

დადანი დადანი ვალი ემართა მერნდორფის, მაგრამ რამდენი—არ ვიცი; დადანი უშუალოდ იყო ფულის სესხებში.

დახმარა საზოგადოებათა

კოპრეაციის, დახმარე საზოგადოების და სხვა მის მოგვარე დაწესებულებათა მიზნის და მნიშვნელობის განმარტება მეტია. ცოტად თუ ბევრად შეგნებულმა პირმა კარგად იცის, თუ საზოგადოება მათა შეერთებას საუკრო საქმეში როგორი კარგი შედეგი მოსდევს. საქონლის გაუმჯობესების გარდა, მომხმარებელი ნაკლებს იხდის და ამას გარდა მათთვის საუკრო დაწესებულებაც მათგან მოსდევს.

აქ, რასაკერძოდა, საქონლი საქმის წესიერად წარმოება, ამას გარდა საქონლი ნაღობა, რქმენა, რომ შეტანილი ფული არა თუ დაეკარგება, არამედ საზოგადოებას მოუტანს როგორც შემტანელს, ისე ამხანაგობას. მართალია, დღეს თელავში წყველ „კასების“ შემდეგ ასეთ საქმეს ყველა უნდა თვალთ უყურებდეს, მაგრამ მხედველობაში უნდა მივიღოთ საქმის სთავიში მდგომარეობა და ისიც რომ კახეთი და ასეთი ამხანაგობანი ერთი-ერთი მანეთისაგან ძალიან შორის შორის არიან.

როგორც წინადაც აღმინიშნავს, ამ გვარი „დახმარე საზოგადოება“ არსდება თელავში. მისმა მოთავემ თავ. **ზ. რ. ჭავჭავაძემ** დამტკიცებული წესდება უკვე მიიღო და წინასწარი კრებაც მოახდინეს. ამხანაგობის პაი ელირება 5 მან., რომლის ნაწილი-ნაწილად გარდახდა შეიძლება. ამხანაგობის მიზანია ვაჭრობის დაწყება ვაჭრ-ჯგობობით საწვრილობისთვის. ჰარზე ბევრს აქვს ხელი მოწერილი, მხოლოდ წინასწარი კრებაზე ცოტანი დაესწრნენ. ამ კრებაზე დადგინეს აქრობანი თელავში და მარაში პის შექმნის მსოფლიო წესდების დამტკიცება. დროებით ხაზინარად ამოირჩიეს **მ. დ. ცინკარაშვილი**, რომელიც ყოველ დღეს ავთიქის მალაზიაში მიიღებს პის ფულს. მხოლოდ როცა საკმაო პაი გაიყიდა, მაშინ ხელახლად შეიკრიბებიან, ამოარჩევენ გამგეობას და დაიწყებენ საქმეს.

საქონლი ხელის მომწერი პის ფულის შეტანა დაიქარონ, რომ ეს კარგი საქმე მალე განხორციელდეს.

არეულობა სპარსეთში

თავიზი. სამხედრო-საველე სასამართლომ უკვე დაიწყო მოქმედება. სასამართლომ სიკვდილი გადაუწყვიტა ვანთქმულ მოკლადვეს შეიხ-სელიმს, მალა სიკვდილი-სილაჰმს, დეფთკარაქ-მებრძოლთა მეთაურ იბრაჰიმ-კავასიელს და ხუთს კაცს, რომელთაც რუსის ჯარის კაცნი დახოცეს და აწაქეს განაჩენი სიკვდილში მოიყვანეს დიდძალ ხალხის თვალ წინ. ხალხი თანაგრძობით მოეკიდა ამ საქმეს, რადგან ხუთი წელიწადი თავიონს შიშის ზარს სცემდნენ დასჯილნი. საეფროს მცველთა ცხენები დაუბრუნეს.

თავიანი. პოლიციის მეოხებით მობარემის სამგლოვიარო ღელეს-სწავლებელმა მშვიდობიანად ჩაიარა მთავრობა შუსტერ-მორგანის მოადგილეს. ექვსს ამ დღეებში შუსტერი ახვარაშ ჩააბარებს. აღმერბიჯის გენერალ-გუბერნატორად სვედარის დანი მგნას აპირებენ.

გ ა ზ ე მ ბ ი ღ ა ნ . —სალარ-უდ-დოვლეს დემეშიო შეუტყობინებდა თვიანობისთვის, თუ ახს წინად წარმოემულ 160 ათას მანეთს არ დაძიბრუნებთ, ქერმან-შაჰის ინგლისელთა ბანკს ნაიკრ-ტუტას ავადმურ.

ბახტიარები. სპარსეთის მეკლდე პირნი ამბობენ, შვიდობიანობის დამყარება მხოლოდ ბახტიარებს შეუძლიანთ. იმასაც კი ამბობენ, მეფის ტახტს ბახტიართა დინასტია დაიქერსო.

ვ. 5. კოკოცოვი და ს. დ. საზოგადოება. ტყუილია უცხოელთა ვახვებობისაგან ვაჭრელებული ამბავი, ვითომც სპარსეთის „საქეების გამო“ ვ. 5. კოკოცოვი და ვაჭრე საქმეში მინისტრს ს. დ. საზოგადოებასთან უნდა მკონდეთ. კოკოცოვიმ თურქმენ-სარტულად წარმოესტკვია.

ყველაფერი ეს კორიაო.

ინგლისის სურვილი. ინგლისის მთავრობა საზრეთ სპარსეთში არბრებს ისე მოიქცეს, რომელიც რუსეთს მოიქცევა. ინგლისმა ინდოეთიდან ბუშირს რამდენიმე პოლიც ვაჭრებმა, ინგლისის ელჩზე თავდასმხმელთა დასასჯელად. ამბობენ, თუ სპარსეთის საზრეთი ინგლისმა აიღო, მას ადმინისტრაციის მხრივ ინდოეთს შეუერთებენ.

რუსის ჯარი თავიზიში. რუსეთის გარემე საქმეთა სამინისტროში ამბავი მოვიდა, რაც თავიზიში რუსის ჯარი გამრავლდა, ქალაქი თან და თან მშვიდდებოა. რემეშიო მშვიდობიანობა. ეხლა ძალიან პატარ-პატარა შეტაკებანი მოსდით ხოლმე რუსის ჯარსა და სპარსელებს. ტყუილია, ვითომც თავიზიის სისხლის დროსთვის ოსმალეთს ხელი შეეწყოს. რუსის ჯარის დასჯელ რაზმის მოქმედების თაობაზე სამინისტროში არა შეუტყვიათ რა.

— ინგლისის ვახვებების სიტყვით, სპარსეთის პროვინციებმა პროტესტი განაცხადეს მეკლდის დათხოვნის გ-მო, რადგან არც რეგენტს აქვს გება, კონსტიტუციის ძალით, პარლამენტის დათხოვნისა, არც სამინისტროსათა.

— ნიუ-ორკ-კერალდს თვირანიდან ატყობინებენ, თავიზიში ხელახლა დაიწყო ბრძოლა. ვველა სალონი უზრუნველყოფილი არიან, გარდა რუსეთისა, სადაც 5 ჯარისკაცი მოჰქვს და ოთხი დასქრეს. რუსებს სულ 150 კაცი დაუქრეს და დაუხოცეს.

ვახვებების სიტყვით, რუსები პროცვენ სომხის მოხალისეთ, რომელიც ფიდაებთან ერთად იბრკიან.

— პოლიციის დეპარტამენტს ბაქო-დან ამბავი მოუვიდა, აქ ბევრი სპარსი დავატულად, რადგან ყალბ ცნობებს ავრცელებდნენ სპარსეთში მომხმარებლის თაობაზე.

— როგორც ვ. 4. ბუქარესტიდან ატყობინებენ: ოსმალეთი სანქაროდ ავროვებს ჯარს და ვანის ტბასთან დაბანკებულ რაზმებსა. ქურთების გამოუცხადებს, საზოგადოება და იყავითო. ურბიაში ვასაზვანად რამდენიმე სამთო ბატარეა, საპირობა რაზმი და ქვეითა ჯარის ბატალიონი მოამზადეს.

„ამირაჯის“ კარიგრა. ამას წინად ბაქოში ასი ინგლისი დაიქრეს. ისინი სპარსეთს მიჰყავდა

მაშინდელ-ლის დასამარებლად ვილაც „ამირაჯის“, „სურო რისი“ სურსა: „ნამდვილი სახელი ამირაჯისა— იული ალექს. ვარლამოვი. იგი სომეხია, ან ქართველი-კათოლიკე, თუმცა წმინდა რუსული (?) გვარი აქვს. თანამოციან წლებში იგი კასპის ოქთა მხრის რკინის გზის გაყვანის დროს, ჩარჯუში იწე. ანგეკოვთან იყო და „ნიოვო ვრემის“ კარენ-სანდელიცებს უზახენდა. შარლო-ტნობისა და აფერიტობისთვის იგი ჩარჯუდამ განდევნეს.

ვარლამოვი სამარყანდს წავიდა და ვაზ. „ოკრანას“ რედაქტორად იყო ერთ დროს. აქაც თავისი არ დაიშალა და ფულის დატყუებისათვის ამირაჯიმ-ვარლამოვი ციხეში ჩასვეს. შემდეგ იგი ტაშენტში იყო და „ნიოვო ვრემის“ უზახენდა კარესბოდენციებს და საზოგადოებრივ ცილსა სწამებდა ხოლმე ადგილობრივ მცხოვრებთ.

ამირაჯიმ-ვარლამოვიმ კარგად იცის რამდენიმე ენა: ქართული, სომხური, რუსული, სპარსული გერმანული. იგი 1901-1902 წელს სპარსეთს გაიქცა და იქიდან ვახვებებს კორესბოდენციებს უზახენდა „ივერიელის“ და „ამირაჯის“ ფსევდონიმით. თვირანიში ვარლამოვი სპარსეთის რევოლუციის დროს დაიროს თანამშრომელი და მამადიანობაში მიიღო. მის მოქმედებას ყოველთვის პრა-ვოკაციის სურე უდილოა.

ჩინეთის რევოლუცია

ხანკოუ. მესამე დღეიზიამ ჩრდილოეთისკენ დაიხია, მეოთხე და მეხუთე ადგილიდან არ იძვრის.

კალანგი. სამხრეთ მოგვლოეთის მთავრებმა, რომელნიც ერთგულნი არიან დაიციანთა დინასტიისა, ერთხმად გადაწყვიტეს, მთავრობას მივემხროთ და, თუ ჩინეთში რესპუბლიკა გამოაცხადეს, ჩამოვორდეთ და დამოუკიდებელი სახელმწიფო დაეარსათო.

ხარბინი. ჩინეთის საბაჟო გამოარკვია, რომ საქონლის შეზღვევა 37% შევიკრდა, გაზიღვა კი—34%-ით. ფულად ზარლი 140 მილიონია.

ჩინელი ვაჭრები მიეჭრნენ პეტიციას, რომელშიაც სურვილია ვაჭრობის მოთქმული, რუსეთის ჯარმა ციცი-არის პროვინცია ხუტუნუთა თარე-შობისაგან იხსანსო.

შანაი. პროვინციათა დღევანდებმა სუნიატენი პრეზიდენტად ამოირჩიეს. სუნიატენი თანამშრომობის მიხედვით ნანკინს წავიდა. ლიანქუნს ციცი-პრეზიდენტად ამოირჩევს უპირატესი მინისტრის დიგებება.

პეკინი. თანშიამ მინისტრთა საბჭოს დემეშიო აცნობა, შუამდგომლობაზე ხელი ამოიღო. ამავე დროს უარი სთქვეს სამხედრო მოლაპარაკებაში მონაწილეობაზე ზოგიერთა პროვინციის წარმომადგენლებმა. იმპერატორის ჯარის უფროსებმა დიდებულთა და მთავრების დემეშიო მოსხობვეს, გამოიტანეთ უცხოელთა ბანკებში შენახული მილიონები და ბრძოლის მომხმარებოთ. თანაც ჯარის წინამძღოლნი სთხოვეს მეფეს, ბრძანება გამოეცი და ძალით შემოაწიონე მთავრებს ფულიო.

მეოცე დღეიზიის ერთი ნაწილი აჯანყდა. მის წინააღმდეგ ვაჭრებ-ნეს ძველი ჯარის ბრძოლა. მინიდან აჯანყებულებმა ბრძოლა განაახლეს, საკონსტიტუციო პალატამ გადაწყვიტა, მეფეს ბრძანება გამოაცხადოს და საეროვნო კრების მოწვევის საქონიერება უარსაც. რესპუბლიკელებს ძალით უნდა ვე-ბრძოლოთო. რესპუბლიკელებმა შან-დუნის პროვინციის ქალაქი ცოას-ნი აიღეს.

გ ა ზ ე მ ბ ი ღ ა ნ . — იუან-შიკი სასახლეში სათათბიროდ მიიწვიეს. დინასტიის დამგმობა განსაცდელშია და არც იმე-და მისე ვადარჩენისა.

იმპერატორის ბრძანება. ბრიტულში დემეშიო მისულა, პეკინის ქუჩებში იმპერატორის ბრძანება გაკრულია: „ბუტინფანი და სხვანი ამტკიცებენ, ჩვენ ხალხს რესპუბლიკის შემოღება შესურსო. ასეთი საკითხი ხალხმა უნდა გადაწყვიტოს. საქონლი არაჩვეულებრივ კრების მოწვევა. ბატალიონი მიიღო და სამეფო გვარეულობის წევრნიც ამის თანახმანი არიან. ამიტომ კანონით ვავალებთ ეს ამბავი რევოლუციონერებს შეატყობინოს, სამხედრო კონფერენციის პირო-

ბანი შემოვიდეს და ზვიც გააგრძელოს. ქვირემა დედოფალმა ჩინეთის შვილნი შეიბრალო, თანახმა არაჩვეულებრივ კრების მოწვევისა და ერთი ხმასაც დამოაჩილებოა.

— მოსკოვის ერთსა სავაჭრო ფირმამ შემდეგი დემეშიო მიიღო: იუან-შიკი დასთანხმდა რესპუბლიკის შემოღებას. ეხლა გადასწყვეტილა საკითხი იმპერატორის გვარეულობისა და საზოგადოდ მანჯურთა ბედისა.

იმპერატორის გაქცევა. უკვე ყველამ იცის, რომ იმპერატორის გვარეულობამ მიატოვა პეკინი, ვინაიდან გამარჯვების იმედი აღარა აქვთ. ამბობენ, იუან-შიკიც დანათავისუფლეს თანამდებობიდანაო. უკანასკნელ დრომდე იუან-შიკი მონარქიას იცავდა. სუნიატენის ჩამოსვლა მომასწავებელია მოლაპარაკების შემწყვეტისა, რესპუბლიკის გამოცხადებისა და მის პრეზიდენტად დანიშვნისა.

იმედი აქვთ, ხანკოუს ჯარი რევოლუციონერების მხარეს გადმოვიდა. ამ ჯარში 30 ათასი კაცია და რესპუბლიკელებმა დახმარებისთვის ერთი მილიონი მანეთი უფდა მისცეს სასყიდლად. ეხლა ყველაფერი მზადა და ჩაბრა პეკინზედაც გილა-შქრებენ.

— ბერლინიში გაუფიათ ჩრდილოეთ ამერიკის შეერთებული შტატები წინააღმდეგნი არიან მონგოლეთისა და ჩინეთის თურქესტნის უფროსი გავლენის სფეროში გადასვლისა, რადგანაც ეს ჩინეთის მთლიანობის დარღვევაა. შეერთებული შტატები, მინცა და მინცა, წინააღმდეგნი არ არიან ჩინეთის პროვინციათა ავტონომიისა.

დ ე კ ე შ ე ბ ი

(პეტერ. დემეშიო სააგენტო) — 20 დეკემბერი.

ს ა ზ ე მ ბ ი - გ ა რ დ ე .

პარიზი. ელისეის სასახლეში სახელმწიფო საბჭოს ციცი-პრეზიდენტ-სა სიტყვა წარმოასტკვია და აღნიშნა მთვრანების სურვილი ახალშენების შექმნისა. პარიზის ვაჭართა პალატის თავმჯდომარემ მადლობა გადაუხადა აფრიკაში ახალ ასპარეზის მოპოვებისათვის.

სტამბოლი. კაბინეტიში დარჩებიან სამხედრო მინისტრი მამულ-შევეცი, სახლავა მურშილი და ვაჭრე საქმეთა, ასსინი. დანარჩენ ავღოლებზე იცის დანიშნავენ, ჯერ არ არის გამოორკვეული.

ბრიუსელი. კვანაშორის მალაროების მიუშათა უმეტესობამ გადაწყვიტა ვაჭრეცა გამოაცხადოს, რადგან დამპირებულებთან უთანხმობა მოუვიდათ ხელფარის თაობაზე.

რ ა შ მ ა თ ი .

სარაგოვი. გუბერნიის საეროზო ამოსწავლო საბჭომ ორ წლიანი ქალთა სახელმწიფო კურსები და არას: კურსებზე ორას ქალს მიიღებენ.

ეკატერინოსლავი. ალექსანდროვსკაში შეიარაღებული ბოროტობა-ქმედნი თავს დაეცნენ ვეარტლებს, რომელიც სახელმწიფოში ჯამაგირის დასარიგებლად მიიღოდა, და 37 ათასი წარათვეს. ბოროტობა-ქმედნი, რომელნიც ფული გაიტაცა: გზაში წაიქა და შეიპყრეს. დასქრეს ყანდარში და სახელოსნოს მოსამსახურე.

ახტარხანი. 15 დეკემბერს ბანიასა და კეტერბაში შავი ქირით სამი კაცი გარდაიცვალა.

მოსკოვი. რუსეთის სავაჭრო-სამრეწველო ბანკის მფარტლეს აზოგო-დონის ბანკის განყოფილებაში 24 ათასი მანეთი მოპარეს, ბანკს ჯარი შემოარტყეს, ჩხრეკამ უნაყოფოდ ჩაიარა.

პეტერბურგი. სამოსამართლო პალატამ გაარჩია სოც-დემოკრატულ პარტიის კომიტეტის საქმე და ერთს 4 წლით კატორა მიუსაჯა, ორს— სამის წლით ციხე და დანარჩენთ— გადასახლება.

დ ი ა წ ე რ ი ლ ი

თავად კონსტანტინე მიხეილის ძე ამირაჯისნიანი.

ამას წინად „სახალხო ვახვითი“-ს ფურცლებზე წავიკითხე, დიდად პატივცემული თ-ლო კონსტანტინე მიხეილის ძე, რომ თქვენი მეუღლის გარდაცვალების შემდეგ (ხეიმო-ქართლში) განხილდა სკოლა, რომელსაც შენობა უფასოდ დალოცეთ და დანიშნავენასაც უწევთ, როგორც განათლების საქმეში, ისე სამეურნეო დარგის შესწავლაში. სწორედ მოგახსენოთ, ეს ვაჭრეობა დიდად სასამოგადოდ დამრჩა. ცნობის მო-

ყვარებამ გამოტაცა სინამდვილე გასაგებად, რამდენიმე ხნის განმავლობაში იმ ნაწილში, სადაც თქვენა სტოვობოთ. ყველაფერი სინამდვილითა და დაწვრილითა ვა-ვიგამ. მართალია რომ შრომა მა-გიდლით, ვნახე თქვენი სკოლა, სა-დაც ბავშვები სწავლობენ. მაგრამ ყველა ამის გარდა ვნახე და გვიგამ-სხვათა შორის, შემდეგაც:

